

Список використаних джерел:

1. Небитов А. А. Кримінальна відповідальність за створення або утримання місць розпусти і звідництва: актуальні проблеми теорії та практики / А. А. Небитов // Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). – № 1 (32). – 2014. – С. 95-98.
2. Кримінальний кодекс України :Науково-практичний коментар / [Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, С. Б. Гавриш та ін.] ; за заг. ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – [вид. 4-те, доповн.]. – Х. : Одиссей, 2008. – 1208 с.
3. Рыбников Б. Б. Проблема сокрытия преступлений и ее место в советской криминалистике / Б. Б. Рыбников // Криминалистический сборник. – Рига, 1972. – С. 67.
4. Салтєвський М. В. Криміналістика (у сучасному викладі); Підручник. – К.: Кондор, 2005. – 588 с.

Синько Євген Віталійович,
курсант факультету підготовки фахівців
для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ
Єфімов Микола Миколайович,
доцент кафедри криміналістики,
судової медицини та психіатрії
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАТЬ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ ГРАБЕЖІВ ТА РОЗБОЇВ

Для встановлення фактичних даних під час розслідування злочинів працівники поліції можуть проводити різні слідчі (розшукові) дії. Зрозуміло, що залежно від виду злочинів, їх розслідування має певні свої особливості. Досить поширеними в останній час стали посягання на власність громадян. Серед них найбільшу суспільну небезпеку несуть грабежі та розбої, адже їх розслідування потребує глибоких знань щодо проведення процесуальних дій та виявлення слідів злочину. Тому важливе значення для цього має дослідження специфіки використання спеціальних знань в досліджуваній категорії суспільно-небезпечних діянь. Ми підтримуємо позицію В. К. Лисиченка та В. В. Циркаля, які спеціальні знання визначили як незагальновідомі в судочинстві наукові, технічні та практичні знання, набуті в результаті професійного навчання чи роботи за певною спеціальністю особою, залученою як спеціаліст чи експерт з метою допомоги слідчому чи суду у з'ясуванні обставин справи або надання

висновків з питань, для вирішення яких потрібне їх використання.[5, с. 22].

Звичайно, використання спеціальних знань при розслідуванні грабежів та розбоїв потрібно розглядати крізь призму їх оперування ними тими чи іншими суб'єктами при проведенні відповідних слідчих (розшукових) дій. При цьому спеціальні знання можуть використовуватися слідчим як безпосередньо, так і опосередковано. Проаналізувавши праці різних авторів, ми дійшли висновку, що опосередкованість використання спеціальних знань проявляється в тому, що при проведенні судової експертизи структура функцій слідчого дещо змінюється.

Спеціальні знання використовуються для дослідження різних обставин грабежів та розбоїв. Загалом, до числа обставин, які підлягають доказуванню, можна віднести: місце, час, умови скоєння злочину, спосіб, тобто способи насилля, які використовував злочинець, та технічні засоби, що він використовував. Ця інформація може вказувати на характерні особливості злочинця, його спеціальність, можливе місце праці та ін. В. М. Глібок серед цих обставин визначає такі:

- де, коли і у кого були придбані вогнепальна зброя або інші знаряддя та інструменти злочину;
- де, коли, скільки разів і з якою метою була використана вогнепальна зброя та наслідки її використання;
- які дії вчиняв злочинець для приховування злочину й майна, яким він заволодів;
- у кого знаходиться вилучене майно;
- які дії були виконані для полегшення злочину [1, с. 158].

Тому велике значення для розслідування грабежів та розбоїв має вилучення та дослідження предметів, які правопорушники використовували під час нападу. З огляду на зазначене, слід вказати на те, що спеціальні знання при розслідуванні грабежів та розбоїв часто використовуються під час огляду місця події. Крім того, огляд місця події є обов'язковою і невідкладною слідчою (розшуковою) дією у кримінальних провадженнях досліджуваного виду злочинів.

Правильно поставлена робота з матеріально-фіксованими джерелами інформації про подію злочину, що полягає в збиранні (виявленні, фіксації, вилученні) і попередньому дослідженні матеріальних слідів грабежу або розбою, є необхідною умовою їх успішного розкриття й розслідування. Працівники, які виконують цю роботу (слідчі, оперативні працівники, спеціалісти), початково повинні бути націлені на використання всіх видів матеріальних слідів – об'єктів традиційних і нетрадиційних криміналістичних і інших судових експертиз, оскільки заздалегідь визначити, які саме сліди відіграють ключову роль у розкритті грабежу або розбою, неможливо [3, с. 284]. Особливі, специфічні властивості мікрооб'єктів обумовлюють необхідність чіткого дотримання порядку роботи з ними на місці події по справах про грабежі і розбої.[2, с. 10].

Також спеціальні знання при розслідуванні грабежів та розбоїв

можуть використовуватись під час допитів. З цього приводу П. Ю. Кравчук наголошує, що у разі необхідності, допити здійснюються за участю спеціаліста, який може допомогти слідчому краще, точніше зрозуміти допитуваного, зібрати матеріали для направлення на експертизу, встановити спосіб вчинення злочинних дій, негайно припинити неправдиві свідчення, які стосуються певних спеціальних питань [4, с. 435].

Підсумовуючи, необхідно зазначити, що використання спеціальних знань має важливе значення для розслідування досліджуваної категорії суспільно-небезпечних діянь. За їх допомогою досліджують: місце, час, умови скоєння злочину, спосіб, тобто способи насилля, які використовував злочинець, та технічні засоби, що він використовував. Велике значення для розслідування грабежів та розбоїв має вилучення та дослідження предметів, які правопорушники використовували під час нападу. Крім того, спеціальні знання можуть використовуватись під час проведення інших слідчих (розшукових) дій.

Список використаних джерел:

1. Глібко В. М. Особливості розслідування грабежів і розбійних нападів / Проблеми законності. Харків:Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2016. Вип. 132. С. 156-165.
2. Ищенко П. П. Микрообъекты в следственной и экспертной практике : лекц. / Волгоград : Высш. следственная школа МВД СССР, 1987. 18 с.
3. Кравчук П. Ю. Виявлення мікрооб'єктів під час розслідування грабежів і розбоїв / Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія : Право. 2012. Вип. 2. С. 281-286.
4. Кравчук П. Ю. Особливості допиту потерпілих під час розслідування грабежів і розбоїв / Форум права. 2011. № 4. С. 434-437.
5. Лисиченко В. К. Использование специальных знаний в следственной и судебной практике / В. К. Лисиченко, В. В. Циркаль. К., 1987. 34 с.

Сокол Іван Володимирович
 начальник слідчого відділення
 Самарського відділення поліції
 ДВП ГУНП
 в Дніпропетровській області

**ОКРЕМІ АСПЕКТИ ПРИЗНАЧЕННЯ СУДОВО-ПСИХОЛОГІЧНОЇ
 ЕКСПЕРТИЗИ ПРИ РОЗСЛІДУВАННІ УМИСНОГО ВБИВСТВА,
 ВЧИНЕНОГО В СТАНІ СИЛЬНОГО ДУШЕВНОГО ХВИЛЮВАННЯ**

Розслідування умисного вбивства, вчиненого в стані сильного душевного хвилювання, може бути пов'язане з деякими складнощами як в кваліфікації, так і в самому процесі розслідування. Тому у випадках, коли